

6. Соотнесение позиций – Бергера/Лукмана, с одной стороны, и С. Б. Крымского – с другой, позволяет заключить следующее. Универсумный уровень проявления человека не может быть задан извне. Он формируется в результате индивидуальной и, одновременно, коллективной эпистемологической и моральной деятельности. Любое знание подвергается критической (легитимирующей) проверке. На символический уровень выносятся только те, что прошло «сито» тщательного отбора. И этот результат – непрерывно меняющийся символический универсум – также важен для практиков образования, как и существующая научная картина мира. Способности человека, связанные с его готовностью к «моральному распознаванию», никак не менее значимы, нежели его когнитивные умения и навыки.

Тихо, почти «на голубиных ножках» (если опять проэксплуатировать метафору М. Хайдеггера), в нашу жизнь входит универсум, который при этом оказывается не чем-то извне заданным, кем-то привнесённым. Он создается самим человеком, человеком коллективным, космо-гео-мерным [3], обретающим свою новую глобальную связность. Складывается впечатление, что фантазии Д. Свифта о Гулливере обретают реальность. При этом каждый может быть одновременно и маленьким человеком (человеком – «мировым») и Гулливером (человеком «универсумным»). Современные исследователи, в отличие от Свифта, размышляют о коллективном, сетевом, коммуникативном... субъекте и, вероятно, все эти вспомогательные имена позволяют углубить понимание особенностей и возможностей нового существования. Человек обретает еще один статус, который присваивается только тому, кто может существовать как единое целое с другими, для кого социальная атомизация дополняется обретениями универсумной целостности. И совершенно очевидно, что для формирования такого человека необходимо принципиальное изменение существующих образовательных технологий, продумывание новых образовательных стратегий.

Список использованных источников

1. Арендт Х. Истоки тоталитаризма / Пер. с англ. Борисовой И. В. и др.; послесл. Давыдова Ю. Н.; под ред. Ковалевой М. С., Носова Д. М. – М.: ЦентрКом, 1996. – 632 с.
2. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания. – М.: Медиум, 1995. – 323 с.
3. Богатая Л. Н. Проблематизация темы мышления // *Философия мышления: [сборник статей]* / ред. кол. Л. Н. Богатая, И. С. Добронравова, Ф. В. Лазарев; отв. ред. Богатая Л. Н. – Одесса: Печатный дом, 2013. – С. 163–195.
4. Богатая Л. Н. На пути к многомерному мышлению: Монография – О.: Печатный дом, 2010. – 372 с.
5. Богатый Ю. В. Маргинальность в ситуации социальной атомизации // *Міжнародна наукова конференція «Дні науки філософського факультету – 2014»*, 15–16 квіт. 2014 р.: [матеріали доповідей та виступів] / редкол.: А. С. Конверський [та ін.]. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. – Ч.5. – С.11–13.
6. Дамье В. Атомизация общества и социальная самоорганизация: Российский контекст // *Рабочие в России: исторический опыт и современное положение* / Под. ред. Д. Чуракова. – Москва: Издательство УРСС, 2004. – С.73–82.
7. Крымский С. Экспликация философских смыслов. Изд. Допол. – М.: Идея-Пресс, 2006. – 240 с.
8. Новиков А. С. Атомизация общества и её роль в становлении «общества масс» // *Теория и история*. – 2009. – №2. – С.193.

References

1. Arendt H. *Istoki totalitarizma* / Per. s angl. Borisovoj I. V. i dr.; poslesl. Davydova Ju. N.; pod red. Kovalevoj M. S., Nosova D. M. – M.: CentrKom, 1996. – 632 s.

2. Berger P., Lukman T. *Social'noe konstruirovanie real'nosti. Traktat po sociologii znaniya*. – M.: Medium, 1995. – 323 s.

3. Bogataya L. N. *Problematizacija temy myshlenija* // *Filosofija myshlenija: [sbornik statej]* / red. kol. L. N. Bogataya, I. S. Dobronravova, F. V. Lazarev; otv. red. Bogataya L. N. – Odessa: Pechatnyj dom, 2013. – S.163–195.

4. Bogataya L. N. *Na puti k mnogomernomu myshleniju: Monografija* – O.: Pechatnyj dom, 2010. – 372 s.

5. Bogatyj Ju. V. *Marginal'nost' v situacii social'noj atomizacii* // *Mizhnarodna naukova konferencija «Dni nauky filosofsk'ogo fakul'tetu – 2014»*, 15–16 kvit. 2014 r.: [materialy dopovidej ta vystupiv] / redkol.: A. Je. Konvers'kyj [ta in.]. – K.: Vydavnycho-poligrafichnyj centr «Kyj' vs'kyj universytet», 2014. – Ch.5. – S.11–13.

6. Dam'e V. *Atomizacija obshhestva i social'naja samoorganizacija: Rossijskij kontekst* // *Rabochie v Rossii: istoricheskij opyt i sovremennoe polozhenie* / Pod. red. D. Churakova. – Moskva: Editorial URSS, 2004. – S.73–82.

7. Krymskij S. *Jeksplikacija filosofskih smyslov. Izd. Dopol.* – M.: Ideja-Press, 2006. – 240 s.

8. Novikov A. S. *Atomizacija obshhestva i ejo rol' v stanovlenii «obshhestva mass»* // *Teorija i istorija*. – 2009. – №2. – S.193.

Bogataya L. M., doctor of philosophy, professor of cultural studies faculty of philosophy, Odessa National University named after I. I. Mechnikov (Ukraine, Odessa), yulia2409@ukr.net

Value-semantic and symbolic universe in focus of the modern educational strategies

The assumption that «the universe» – is one of the categories currently requires attention is put forward in the article. The text of the two concepts are related, that the universe is seen as a key concept. The first conception was created by European researchers P. Berger and T. Lukman and connected with the study of human activity in the process of constructing the symbolic universe. The second conception – the conception of value-semantic universe by S. Krymsky. The conclusion that universe's actualization of human emerges as a result of his personal and, at the same time, the collective epistemological and moral activities formulated in this article. This fact must be taken into account in the formation of educational strategies.

Keywords: social atomization, symbolic universe, legitimation, value-semantic universe of human, world, universe.

Богата Л. М., доктор філософських наук, професор кафедри культурології філософського факультету, Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова (Україна, Одеса), yulia2409@ukr.net

Ціннісно-смісловий і символічний універсум у фокусі сучасних освітніх стратегій

Висувається припущення про те, що «універсум» – це одна з категорій, що вимагає зараз пильної уваги. У тексті стівають дві концепції, в яких універсум розглядається як ключове поняття. Перша концепція створена європейськими дослідниками П. Бергером і Т. Лукманом і пов'язана з вивченням діяльності людини в процесах конструювання символічного універсуму. Друга концепція – концепція С. Б. Кримського про ціннісно-смісловий універсум. Формулюється висновок про те, що універсумна актуалізація людини виникає як наслідок його індивідуальної, одночас, колективної епістемологічної та моральної діяльності. Цей факт повинен враховуватися при формуванні освітніх стратегій.

Ключові слова: соціальна атомізація, символічний універсум, легітимація, ціннісно-смісловий універсум людини, світ, універсум.

* * *

УДК 378.4

Муравинець А. А., студент, Інститут магистратури, аспірантури і докторантури Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ)

Міжнародна освітня діяльність вищих навчальних закладів України

Розглянуто таке поняття як міжнародна освітня діяльність вищих навчальних закладів України. Також розглянуто напрями міжнародного співробітництва українських навчальних закладів із закордонними.

Ключові слова: міжнародна освітня діяльність, міжнародна освітня політика, освітня діяльність, акредитація, освітньо-кваліфікаційний рівень, освітні інновації.

Навчальні заклади перебувають у пошуку конкретних шляхів і засобів інтернаціоналізації усіх сфер своєї діяльності, здійснюючи практичне прилучення до єдиних

вимог, єдиних критеріїв та досвіду науково–освітньої роботи провідних освітніх закладів закордону і мають досвід міжнародної співпраці.

Серед традиційних напрямків міжнародного співробітництва є: підвищення кваліфікаційного рівня науково–педагогічних працівників у зарубіжних освітніх закладах; спільна із зарубіжними партнерами підготовка фахівців; міжнародні наукові конференції, симпозиуми та робочі зустрічі; членство у міжнародних наукових, освітніх адміністративних структурах, асоціаціях, товариствах; участь викладачів та студентів у міжнародних програмах та фондах; висвітлення та відзначення наукових досягнень навчальних закладів на міжнародному рівні; співробітництво по лінії міст–побратимів [6].

Прийнятий у 2014 році Верховною Радою Закон України «Про вищу освіту» створив нормативно–правові засади державної політики у сфері міжнародної освітньої діяльності, спрямованої на її системне реформування і, перш за все, на удосконалення системи підготовки фахівців, яка має базуватися на «трикутнику знань» (освіта–наука–інновації), стати спроможною динамічно та адекватно реагувати на виклики і потреби економіки, забезпечувати якість знань, умінь та практичних навичок осіб, що навчаються, відповідно до міжнародних стандартів якості вищої освіти та стандартів України.

Як визначено цим Законом, формування і реалізація державної політики у сфері вищої освіти забезпечуються, зокрема, через:

- розвиток автономії вищих навчальних закладів та академічної свободи учасників освітнього процесу;
- збереження і розвиток системи вищої освіти та підвищення якості вищої освіти;
- гармонійну взаємодію національних систем освіти, науки, бізнесу та держави;
- розвиток наукової, науково–технічної та інноваційної діяльності вищих навчальних закладів та їх інтеграцію з виробництвом;
- розширення можливостей для здобуття вищої освіти та освіти протягом життя.

Законом передбачено суттєве розмежування управлінських повноважень органів виконавчої влади різних рівнів у галузі освіти, розширення прав вищих навчальних закладів у сферах їх освітньої, наукової, організаційної та фінансово–господарської діяльності, визначено нові принципи формування державного замовлення на підготовку фахівців, принципи інституційного та організаційного функціонування системи забезпечення якості вищої освіти, ліцензування освітньої діяльності вищих навчальних закладів та акредитації їх освітніх програм тощо. Законом також декларовано впровадження нових порядків надання вищим навчальним закладам статусів національного та дослідницького університету, розширення прав органів громадського самоврядування вищих навчальних закладів та учасників освітнього процесу.

Вже зараз Міністерством освіти і науки України розпочато роботу з реалізації норм Закону України «Про вищу освіту». Зокрема наказом МОН від 16 вересня 2014 р. №1048 затверджено План заходів щодо виконання Закону України від 1 липня 2014 р. №1556–VII «Про вищу освіту», створено координаційну групу Міністерства з підготовки проекту нових переліків галузей знань і спеціальностей підготовки фахівців з вищою освітою, розроблено проекти

нормативних документів, що визначають принципи функціонування Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та Єдиної державної електронної бази з питань освіти, проект ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти тощо. Наразі наказом Міністерства від 13 листопада 2014 р. №1310 відмінено дію наказу від 2 червня 1993 р. №161 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах».

Все це стає підставою для проведення нами перспективно–прогностичного аналізу тенденцій та шляхів подальшого розвитку галузі міжнародної освітньої діяльності, переосмислення у цей особливий період стратегічних цілей і поточних завдань розвитку та діяльності ВНЗ України.

Відповідно до Закону, система забезпечення якості вищої освіти в Україні складається із системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (безпосередньо вищими навчальними закладами); системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів та якості вищої освіти; системи забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

Законом України «Про вищу освіту» визначено, що наукова, науково–технічна та інноваційна діяльність у вищих навчальних закладах має бути невід’ємною складовою освітньої діяльності і провадиться з метою інтеграції наукової, освітньої і виробничої діяльності в системі вищої освіти, а її основними завданнями є: одержання конкурентоспроможних наукових і науково–прикладних результатів; застосування нових наукових, науково–технічних знань під час підготовки фахівців з вищою освітою; формування сучасного наукового кадрового потенціалу, здатного забезпечити розробку та впровадження інноваційних наукових розробок.

Законом України «Про вищу освіту» визначено, що складовою системи забезпечення якості вищої освіти у вищому навчальному закладі є, в першу чергу, система забезпечення якості його освітньої діяльності, яка визначається як «рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань».

Цілком очевидно, що однією з головних процедур, яка забезпечує ефективну діяльність вищого навчального закладу і, як правило, якість вищої освіти, є менеджмент академічного персоналу (кадрова політика). Ця процедура є дотичною до усіх вершин «трикутника знань», оскільки від якості складу науково–педагогічних та наукових працівників безпосередньо залежить не тільки якість освітнього процесу, але й рівень наукових досліджень і, як наслідок, рівень інноваційної активності вищого навчального закладу, який, у свою чергу, впливає на якість підготовки фахівців.

Основними напрямками міжнародної діяльності в вищих навчальних закладах є: входження університетів до міжнародних організацій, а також освітніх організацій; укладання двосторонніх і багатосторонніх договорів з науковими інституціями та вищими навчальними закладами закордону; налагодження й ефективне підтримання постійних робочих контактів з іноземними

посольствами, представництвами міжнародних організацій; реалізація сумісних із зарубіжними колегами проєктів з актуальних наукових проблем; налагодження ефективного обміну викладачами і студентами з метою підвищення їх професійного рівня; організація та участь у міжнародних проєктах (конференціях, виставках, школах, семінарах, стипендіальних програмах тощо); грантова діяльність; заходи зі ствердження позитивного іміджу вищих навчальних закладів, поширення інформації щодо досягнень трудових колективів, сутності освітніх послуг, що надаються вищими навчальними закладами України [3].

Успіх сучасної освіти визначається перш за все здатністю гнучкого реагування на змінне оточення. Суспільство вимагає фахівця, який здатний гнучко перебудовувати зміст і форми діяльності залежно від вимог ринку праці. Міжнародна діяльність є невід'ємною частиною діяльності навчального закладу.

У науковій та науково-популярній літературі дається декілька визначень поняття «міжнародна освітня діяльність». Ось деякі з них: «освітня діяльність найважливіша складова політики держави, інструмент забезпечення фундаментальних прав і свобод особи, підвищення темпів соціально-економічного і науково-технічного розвитку, гуманізації суспільства, зростання культури. Освітня діяльність вищих навчальних закладів встановлює на основі суспільної згоди докорінні цілі й завдання розвитку освіти, гарантує їх утілення в життя шляхом узгоджених дій держави й суспільства.

Здійснення освітньої діяльності вищими навчальними закладами вимагає чіткого визначення основної мети освітньої діяльності, її принципів і програм. Метою освітньої діяльності є відтворення інтелектуального потенціалу держави; забезпечення держави кваліфікованими фахівцями; формування моральних принципів і норм поведінки особистості. Освітня діяльність базується на принципах: багатопрофільності; якості освітніх послуг, змісту освіти, результатів освіти, технологій навчання; становлення демократичної системи навчання; задоволення освітніх потреб особистості відповідно до інтересів, здібностей і потреб суспільства; використання державних стандартів вищої освіти як обов'язкового мінімуму змісту освіти та навчання; відповідності рівня освіти та освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки фахівців вимогам суспільного поділу праці; випереджального інноваційного розвитку освіти; мобільності підготовки фахівців до задоволення потреб ринку праці; впровадження методики безперервності освіти, надання можливості постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки і перепідготовки; інтеграції до європейського та світового освітніх просторів; формування національних і загальнонародських цінностей; моніторингу якості освіти [2].

У зв'язку з цим нам необхідно продовжити формування та розширення сфери ефективної співпраці вищих навчальних закладів України та їх підрозділів з міжнародними партнерами – провідними освітніми та дослідницькими установами, застосовуючи, зокрема, механізми:

– пошуку партнерів та активної участі у програмах Еразмус+, академічної мобільності та академічних обмінів;

– удосконалення змісту та якості освітньо-професійних програм підготовки через вивчення й практичне запровад-

ження передового світового педагогічного досвіду та освітніх технологій, авторських курсів, майстер-класів тощо;

– створення й упровадження в навчальний процес ВНЗ України спільних із зарубіжними навчальними закладами-партнерами магістерських та аспірантських PhD програм;

– створення міжнародних науково-дослідних колективів для виконання спільних досліджень з фундаментальних та прикладних проблем;

– входження в систему міжнародного науково-освітнього інформаційно-комунікаційного простору (зокрема через співпрацю з Європейською мережею національних центрів інформації про академічну мобільність та визнання);

– організації коротко – та довгострокового навчання й стажування студентів, аспірантів і докторантів за освітніми й науковими програмами, програмами літніх шкіл та освітньо-культурних обмінів;

– залучення висококваліфікованих провідних науково-педагогічних та наукових працівників зарубіжних вищих навчальних закладів та спеціалістів наукових установ до проведення лекцій, тренінгів, семінарів тощо;

– удосконалення якості мовної підготовки студентів, науково-педагогічних та наукових працівників ВНЗ.

При входженні України в єдиний європейський простір мають бути враховані світові тенденції і здобутки у сфері інноваційного регулювання освітніми процесами, створена власна стратегія освітнього інформаційно-інноваційного розвитку шляхом трансформації інноваційних технологій у педагогічну практику, запровадження нової системи оцінювання якості освітніх послуг, навчальних досягнень студентів, професійного зростання педагогічних працівників.

Концептуально дослідження теоретико-методологічних основ управління інноваційним розвитком системи освіти України базується на визнанні трьох головних складових методологій: філософської, науково-теоретичної і організаційно-технологічної, які потребують поглибленої розробки і конкретного змістового наповнення.

Означені основні концептуальні положення визначили пріоритетні напрями дослідження, послідовність його здійснення і висвітлення змісту отриманих результатів.

Завдання вищих навчальних закладів в умовах входження до європейського освітнього середовища полягає у модернізації структури вищої освіти та перебудови схеми організації навчального процесу. Разом з роботодавцями вищі навчальні заклади повинні створити інститут додаткової професійної освіти для більш швидкої адаптації фахівців до конкретного місця роботи. Набуває актуальності питання, чи можна освітню діяльність вважати підприємницькою? Слід зазначити, що платне надання освітніх послуг з використанням новітніх технологій і методів освітнього процесу, згідно з ст. 42 Господарського кодексу України, є не підприємницькою, а освітньою діяльністю, якщо прибуток від такої діяльності повністю реінвестується в освітній процес [1]. Таким чином, вищий навчальний заклад обмінює освітню послугу на кошти, які потрібні для надання освітніх послуг. Питання про підприємницьку діяльність вищого навчального закладу є важливим для визначення напрямків його розвитку та загрози невідповідності його діяльності статутним цілям. Визначення характеру освітньої діяльності вищих навчальних закладів залишається актуальним у зв'язку з державною та суспільною важливістю освітніх послуг.

На Всесвітній конференції ЮНЕСКО з проблем вищої освіти (2009) було зафіксовано, що, попри безумовний вплив рівня наукових досліджень на престиж навчального закладу, основною суспільною функцією університетів на сьогодні визнається підготовка кадрів. Відповідно до цього, умовою успішної конкуренції на світовому ринку знань було визнано визначення університетами пріоритетів у викладанні і навчанні студентів. Виконання основних функцій, покладених на Університет, щодо підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних на міжнародному ринку праці фахівців для наукових, освітніх і виробничих установ держави, сприяння інтеграції України в світовий економічний простір як рівноправного партнера, у тому числі на ринку надання освітніх послуг, виконання Університетом ролі провідного наукового та експертного центру України неможливе без встановлення чітких орієнтирів його розвитку і визначення пріоритетних напрямів модернізації. При цьому, оскільки основною суспільною функцією університетів на сьогодні визнається підготовка кадрів, необхідною умовою успішної конкуренції на світовому ринку знань є визначення Університетом стратегічних цілей, основних принципів і завдань в освітній діяльності. Концепція освітньої діяльності (далі – Концепція) є основою для формування програми розвитку Університету і планів заходів щодо її реалізації. Правовою основою формування Концепції є Закони України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про професійний розвиток працівників», Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 р. за №847 «План заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони на 2014–2017 роки», інші нормативно-правові акти у сфері освіти, зайнятості і соціально-трудових відносин, документи Болонського і Копенгагенського процесів тощо [8].

Серед традиційних напрямків міжнародного співробітництва – підвищення кваліфікаційного рівня науково-педагогічних працівників у зарубіжних освітніх закладах; спільна із зарубіжними партнерами підготовка фахівців; міжнародні наукові конференції, симпозиуми та робочі зустрічі; членство у міжнародних наукових, освітніх адміністративних структурах, асоціаціях, товариствах; участь викладачів та студентів у міжнародних програмах та фондах; висвітлення та відзначення наукових досягнень навчальних закладів на міжнародному рівні; співробітництво по лінії міст-побратимів.

На основі освітніх інновацій ґрунтуються наукові засади менеджменту інновацій в освіті, охарактеризовані в працях Л. І. Даниленко; інноваційного менеджменту – в працях І. Т. Балабанова і Н. В. Краснокутської; управління інноваційними процесами в регіональній системі освіти – у працях Л. М. Ващенко; інноваційних технологій – у працях І. М. Дичківської.

У ході аналізу даних наукових праць, а також робіт А. С. Гальчинського, В. М. Геєця, А. К. Кінаха, В. П. Семиноженка, нами уточнено, що *управління інноваційним розвитком національної системи освіти* є процесом впливу суб'єктів управління (керівників відповідних підрозділів Міністерства освіти і науки України) на об'єкти управління (системне впровадження якісних змін (інновацій) у кожному

з її складових – дошкільну, позашкільну, загальноосвітню, професійно-технічну, вищу, післядипломну освіту), а також процесом швидко змінюваного системного впливу на освіту з метою її впорядкування, збереження якісної специфіки, вдосконалення та розвитку [5].

Отже, саме поняття «міжнародна освітня діяльність» передбачає, що суб'єктом її є державні органи регулювання освітнього процесу у вищих навчальних закладах. Водночас у сучасних політичних умовах суб'єктами державної освітньої політики виступають як регіональні структури управління освітою, так і міжнародні органи й установи, котрі здійснюють освітню політику на світовому рівні (наприклад, ЮНЕСКО, ЄС, Міжнародний фонд «Відродження» та ін.). Склад і компетенції органів та інституцій освітньої політики є специфічними для кожної держави [3].

Список використаних джерел

1. Антошкіна Л. І. Науково-методичні основи державного регулювання вищої освіти: дис. д-ра ек. наук: 08.02.03 / Науково-дослідний економічний інститут міністерства економіки України. – К., 2013.
2. Бурлаков О. О. Ефективність регулювання освіти в умовах трансформаційної економіки: дис. канд. ек. наук: 08.02.03 / Ужгородський національний ун-т. – Ужгород, 2011.
3. Головка М. В. Загальні тенденції та психолого-педагогічні проблеми запровадження сучасних технологій навчання / М. В. Головка // Нові технології навчання: наук. – метод. зб. – К., 2011. – Вип.30. – С.89–98.
4. Нижник Н. Р., Олуйка В. М. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: навч. посібник. – Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2012. – 352 с.
5. Князев В. М., Бакуменко В. Д. Державне управління: словник-довідник. – Вид-во УАДУ, 2012. – 228 с.
6. Каленюк І. С. Приватний сектор на ринку освітніх послуг в Україні // Теорія мікро- та макроекономіки. – К., 2008. – Вип.14. – С.18–25.
7. Ніколаєнко С. М. Стратегія розвитку освіти України: початок ХХІ століття. – Знання, 2006. – 253 с.
8. Огаренко В. М. Державне регулювання розвитку вищих навчальних закладів в Україні: дис. д-ра наук з держ. управління: 25.00.02 / Національна академія держ. управління при Президентові України. – К., 2012.

References

1. Antoshkina L. I. Naukovo-metodychni osnovy derzhavnogo reguljuvannja vyshhoi' osvity: dys. d-ra ek. nauk: 08.02.03 / Naukovo-doslidnyj ekonomichnyj instytut ministerstva ekonomiky Ukrainy. – K., 2013.
2. Burlakov O. O. Efektyvnist' reguljuvannja osvity v umovah transformacijnoi' ekonomiky: dys. kand. ek. nauk: 08.02.03 / Uzhgorod's'kyj nacional'nyj un-t. – Uzhgorod, 2011.
3. Golovko M. V. Zagal'ni tendencii' ta psihologo-pedagogichni problemy zaprovadzhennja suchasnyh tehnologij navchannja / M. V. Golovko // Novi tehnologii' navchannja: nauk. – metod. zb. – K., 2011. – Vyp.30. – S.89–98.
4. Nyzhnyk N. R., Olujka V. M. Derzhavne upravlinnja v Ukraini: naukovi, pravovi, kadrovi ta organizacijni zasady: navch. posibnyk. – Vyd-vo Nacional'nogo universytetu «Lviv's'ka politehnika», 2012. – 352 s.
5. Knjazjev V. M., Bakumenko V. D. Derzhavne upravlinnja: slovnyk-dovidnyk. – Vyd-vo UADU, 2012. – 228 s.
6. Kalenyuk I. S. Pryvatnyj sektor na rynku osvitnih poslug v Ukraini // Teorija mikro- ta makroekonomiky. – K., 2008. – Vyp.14. – S.18–25.
7. Nikolajenko S. M. Strategija rozvytku osvity Ukrainy: pochatok XXI stolittja. – Znannja, 2006. – 253 s.
8. Ogarenko V. M. Derzhavne reguljuvannja rozvytku vyshhyh navchal'nyh zakladiv v Ukraini: dys. d-ra nauk z derzh. upravlinnja: 25.00.02 / Nacional'na akademija derzh. upravlinnja pry Prezidentovi Ukrainy. – K., 2012.

Muravynets A. A., student, Institute of magistracy, post-graduate and doctoral studies National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kyiv)

International educational activities of educational institutions of Ukraine

This article considers how such a thing as an international educational activities of educational institutions of Ukraine. Also the directions of Ukrainian international cooperation with foreign institutions.

Keywords: international educational activities, international educational policy, educational activities, accreditation, education level, educational innovation.

Муравинець А. А., студент, Інститут магістратури, аспірантури і докторантури Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ)

Международная образовательная деятельность высших учебных заведений Украины

Рассмотрено такое понятие как международная образовательная деятельность высших учебных заведений Украины. Также рассмотрены направления международного сотрудничества украинских учебных заведений с зарубежными.

Ключевые слова: международная образовательная деятельность, международная образовательная политика, образовательная деятельность, аккредитация, образовательно-квалификационный уровень, образовательные инновации.

* * *

УДК 321

Полянська К. В.,
кандидат філософських наук, викладач,
Національний педагогічний університет
ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ),
bvp51@ukr.net

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ – МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Обгрунтовано, що естетичне виховання майбутніх педагогів є невід'ємною частиною загальної освіти та всебічного гармонійного розвитку особистості.

Ключові слова: естетичне виховання, естетичні якості, педагогічна освіта, майбутній педагог.

Соціальні перетворення, що відбуваються у процесі розбудови Української правової держави, передбачають утвердження у діяльності вищої школи нових підходів до естетичного виховання студентів, становлення гармонійно розвиненої особистості майбутнього фахівця. Особливо це стосується підготовки майбутніх педагогів, де на особливу увагу заслуговує акцент переносу з традиційної настанови, – засвоєння заданої кількості знань, – на розвиток культури мислення, почуттів, творчості, самоактуалізації, саморозвитку, поведінки людини [9]. Адже в школу повинен прийти такий педагог, який би був етично-естетично готовий до педагогічної діяльності, грамотне використання якої допоможе формувати гармонійно розвинену особистість. Тому, питання естетичного виховання майбутніх педагогів сьогодні є актуальним. Метою статті є обґрунтувати важливість естетичного виховання майбутніх педагогів. Основним завданням статті є проаналізувати складові естетичного виховання.

Відштовхуючись від вимог сьогодення, естетичне виховання у вищих навчальних закладах потрібно розуміти як цілеспрямовану систему, що складається з багатьох складових і зорієнтована на формування майбутнього педагога, який здатний оцінювати прекрасне і прагнути цього не тільки в мистецтві, а і в реальному

житті, у відносинах, суспільстві, праці, спорті, природі, тобто кінцевим результатом цієї роботи повинно стати формування людської особистості, творчої, здатної жити і працювати за високими етичними критеріями [9].

Представники різних поглядів на розвиток педагогічної освіти єдині в одному, «... естетичне виховання повинно бути включене в загальну систему освіти та розвитку всебічно гармонійної особистості» [6, с. 43–55]. І далі: «Із усього різноманіття засобів, способів і методів впливу на розум, почуття і волю, на систему переваг варто зосередити основну увагу на тих, які інтегрують весь свій вплив і спрямовують особистість до головних загальнолюдських цінностей, дозволяють їй досягати гармонізації її взаємодії зі світом, приводять її дух і сили до творчого розвитку, забезпечують благополучне існування, задоволеність життям і хоча б рідко – стан щастя» [5, с. 46–48].

Як результат естетичного виховання особистість повинна: діяти за законами краси; осягати, створювати, сприймати красу; виявляти у всіх видах діяльності естетичний елемент; передавати естетичний досвід індивідуові; гармонізувати свою взаємодію зі світом; виявляти духовні здібності в творчості та ін.

У цьому контексті, на думку академіка І. А. Зязюна: «... вихованість зумовлюється якістю діяльності і спілкування; в організації виховного процесу, самодіяльності студентів (самоосвіта, самовиховання, самоорганізація, самоуправління тощо), де слід керуватися аналізом виховних ситуацій і визначенням пріоритетних проблемних спрямувань у роботі (розпочинати «з низів» – тобто йти від реальності, а не лише «зверху» – від ідеалу)...» [4, с. 6–7]. Все це важливо в підготовці майбутнього педагога, адже діти дуже тонко відчувають фальш, а, якщо вона виходить від вчителя, вони швидко втрачають до нього довіру, втрачають інтерес до його думки і поглядів.

На сьогоднішній день у більшості вищих навчальних закладах важлива увага приділяється естетичному вихованню. Існує ряд факторів, які, впливають на цей процес, а саме: естетична освіта і естетична інформованість; інтерес до мистецтва і здатність його естетично сприймати та оцінювати з точки зору загальнолюдського і національного естетичного ідеалу; естетичне середовище, освітньо-культурне середовище; естетично-моральні основи культури спілкування; естетичне ставлення до праці; участь студентів у різних видах художньо-естетичної творчості. Особливо значущими факторами для сучасного етапу естетичного виховання є засоби масової інформації, інформатизація освіти, підключення закладів освіти до Інтернету [1, с. 11].

Професійна підготовка, естетичне виховання студентів розглядаються у сучасних дослідженнях як сфери й організаційно-педагогічні форми освітньо-виховної діяльності, спрямованої на оволодіння професією. Це, на думку академіка Н. Г. Ничкало, – складний і багатогранний комплекс соціально-педагогічних, економічних і виробничих проблем. При цьому слід враховувати, «що в сучасних умовах інформаційно-технологічна революція вносить радикальні зміни в різні сфери життєдіяльності людей. Адже з'явилися принципово нові напрями в галузі науки і техніки, стали реальністю комп'ютерна революція, нові технології виробництва, спілкування і споживання духовної продукції. В усіх цивілізованих країнах